

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและขอเสนอแนะ

ในบทนี้ จะเป็นการสรุปผลการวิจัยเรื่องความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและอาจารย์เกี่ยวกับการปฏิบัติงานของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ สังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตการศึกษา 6 โดยจะกล่าวถึงวัตถุประสงค์ของการวิจัย วิธีดำเนินการวิจัย สรุปผลการวิจัย การอภิปรายผล ขอเสนอแนะและขอเสนอแนะสำหรับการวิจัยในอนาคต

วัตถุประสงค์ของการวิจัย มีดังนี้

1. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและอาจารย์เกี่ยวกับการปฏิบัติงานของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ สังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตการศึกษา 6
2. เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ สังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตการศึกษา 6

วิธีดำเนินการวิจัย

1. กลุ่มตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียนและอาจารย์ของโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ สังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตการศึกษา 6 โดยถือเอาผู้บริหารโรงเรียนทั้งหมด และอาจารย์ในโรงเรียนดังกล่าว โดยวิธีสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย มีกลุ่มตัวอย่างประชากรที่เป็นผู้บริหาร 109 คน และอาจารย์ 346 คน รวม 455 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง ด้วยการศึกษาและค้นคว้าจากเอกสาร ตำรา บทความ การวิจัยที่เกี่ยวข้องและการสัมภาษณ์ผู้บริหารโรงเรียน แล้วนำไปขอความคิดเห็นจากอาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อตรวจสอบและแก้ไข เสร็จแล้วนำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 11

ท่าน แสดงความคิดเห็นเสนอแนะ แล้วนำแบบสอบถามมาปรับปรุงแก้ไข จากนั้นก็นำไปทดลองใช้กับผู้บริหารและอาจารย์โรงเรียนมัธยมศึกษา ในเขตการศึกษา 6 ที่มีโรงเรียนกลุ่มตัวอย่าง และมีขนาดของโรงเรียนใกล้เคียงกับโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่จำนวน 3 โรงเรียน รวม 42 คน ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม .96

3. การส่งและการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้จัดส่งแบบสอบถามโดยทางไปรษณีย์ ใ้รับคืนทางไปรษณีย์ส่วนหนึ่ง และผู้วิจัยไปขอรับคืนเองมาอีกส่วนหนึ่ง แบบสอบถามส่งไปจำนวน 455 ฉบับ ได้รับคืนและเป็นฉบับที่สมบูรณ์ใช้ในการวิจัยได้ 431 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 94.73

4. การวิเคราะห์ข้อมูล ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยใช้ค่าร้อยละ ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นของผู้บริหารและอาจารย์ เกี่ยวกับการปฏิบัติงานของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ วิเคราะห์โดยใช้ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สรุปผลการวิจัย

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

1. ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา เพศชายมีจำนวนมากที่สุด คือ ร้อยละ 77.88 เพศหญิง ร้อยละ 22.12 อาจารย์ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างประชากร เป็นเพศหญิงมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 51.38 และเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 48.62 ซึ่งมีจำนวนใกล้เคียงกัน

เมื่อพิจารณาส่วนรวมทั้งผู้บริหารและอาจารย์แล้ว ปรากฏว่า เป็นเพศชายมากกว่า เพศหญิง คือ เพศชายคิดเป็นร้อยละ 55.68 และเพศหญิงคิดเป็นร้อยละ 44.32

2. ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา มีอายุระหว่าง 41-50 ปี มีจำนวนมากที่สุด คือ ร้อยละ 53.85 ของกลุ่มผู้บริหาร อาจารย์ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างประชากร มีอายุระหว่าง 31-40 ปี จำนวนมากที่สุด คือร้อยละ 50.46 รองลงมาคือช่วงอายุ 21-30 ปี คิดเป็นร้อยละ 29.66 ของกลุ่มอาจารย์ทั้งหมด

เมื่อพิจารณาส่วนรวมทั้งผู้บริหารและอาจารย์แล้ว ปรากฏว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม มีอายุช่วง 31-40 ปี มีมากที่สุด คือร้อยละ 44.50 รองลงมาคือช่วงอายุ 41-50 ปี คิดเป็นร้อยละ 24.82 น้อยที่สุด คือช่วงอายุ 51 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 7.66 ส่วนอายุต่ำกว่า 21 ปี ไม่มีเลยทั้งผู้บริหารและอาจารย์

3. วุฒិทางการศึกษา ปรากฏว่าผู้บริหารมีวุฒิปริญญาตรีมากที่สุดถึงร้อยละ 83.65 รองลงมาเป็นวุฒิสองปริญญาตรี มีร้อยละ 12.50 กลุ่มอาจารย์มีวุฒิปริญญาตรีมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 81.96 รองลงมาคือวุฒิสองปริญญาตรี มีร้อยละ 10.09 ของกลุ่มอาจารย์ทั้งหมด

เมื่อพิจารณาส่วนรวมทั้งผู้บริหารและอาจารย์แล้ว ปรากฏว่ามีวุฒิปริญญาตรีมากที่สุด ถึงร้อยละ 82.37 รองลงมาเป็นวุฒิสองปริญญาตรี มีร้อยละ 10.67

4. ระยะเวลาที่ปฏิบัติงานในตำแหน่งปัจจุบัน ปรากฏว่า ผู้บริหารโรงเรียน มีระยะเวลาที่ปฏิบัติงานในตำแหน่งอยู่ในช่วง 1-5 ปี มีจำนวนมากที่สุด คือร้อยละ 32.69 อาจารย์ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างประชากรมีระยะเวลาที่ปฏิบัติงานในตำแหน่งปัจจุบันในสถานศึกษานั้น ในช่วง 6-10 ปี จำนวนมากที่สุดคือร้อยละ 38.53 รองลงมา คือช่วงอายุ 1-5 ปี มีร้อยละ 23.55 และช่วงอายุ 11-15 ปี คิดเป็นร้อยละ 20.80 ซึ่งเป็นจำนวนที่ใกล้เคียงกัน

เมื่อพิจารณาโดยส่วนรวมทั้งผู้บริหารและอาจารย์แล้ว ปรากฏว่า ระยะเวลาที่ปฏิบัติงานอยู่ในช่วง 6-10 ปี มีมากที่สุด คือร้อยละ 34.80 และรองลงมาคือช่วง 1-5 ปี คิดเป็นร้อยละ 25.75 และช่วงอายุ 11-15 ปี คิดเป็นร้อยละ 19.72

ตอนที่ 2 ผลของการวิเคราะห์ข้อมูลในเรื่องความคิดเห็นของผู้บริหารและอาจารย์ เกี่ยวกับการปฏิบัติงานของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ ทั้ง 6 ประการ สรุปได้ดังนี้

ก. การบริหารงานวิชาการ ปรากฏว่า ทั้งผู้บริหารและอาจารย์เห็นว่า ผู้บริหารปฏิบัติงานให้เห็นอยู่ในระดับมาก เวียงตามลำดับในเรื่องต่าง ๆ ดังนี้ จัดให้อาจารย์เข้าสอนในแต่ละหมวดวิชาให้ตรงตามความรู้ ความสามารถและความถนัด มีการกำหนดนโยบายการบริหารงานด้านวิชาการของโรงเรียนไว้ชัดเจน จัดทำแผนและโครงการบริหารงานวิชาการไว้ครอบคลุมงานวิชาการทั้งหมด จัดบริการให้อาจารย์มีเอกสารหลักสูตร คู่มือครู วัสดุศึกษา จัดทำแผนการเรียนให้สอดคล้องกับหลักสูตรตามสภาพปัญหาและความต้องการของท้องถิ่น จัดให้มีการให้ความรู้ ความเข้าใจแก่อาจารย์เกี่ยวกับการใช้หลักสูตร จัดหาและอำนวยความสะดวกเกี่ยวกับตำรา วารสาร เอกสารทางวิชาการให้กับห้องสมุด เพื่อให้ นักเรียนและอาจารย์คนควา กระตุ้นและส่งเสริมให้หน่วยแนะแนวของโรงเรียนปฏิบัติงานเสริมงานวิชาการให้ดีขึ้น

ส่วนที่ผู้บริหารปฏิบัติให้เห็นอยู่ในระดับน้อยมี 3 เรื่อง คือ การจัดให้มีการประเมินผลงานวิชาการโดยส่วนรวมทั้งหมคของโรงเรียน เพื่อหาทางปรับปรุงแก้ไขการเรียนการสอนให้ดีขึ้น จัดให้มีแผนและโครงการนิเทศงานวิชาการในโรงเรียน และจัดให้มีหน่วย

บริการสื่อสาร เรียนการสอนชั้นในโรงเรียน

มีข้อที่น่าสนใจ เกิดในการปฏิบัติงานของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ เกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการ คือ ผู้บริหารเห็นว่าได้ปฏิบัติอยู่ในระดับมาก แต่อาจารย์ เห็นว่าการปฏิบัติงานค่าน้อยอยู่ในระดับน้อย มี 4 เรื่อง คือ กระตุ้นและส่งเสริมให้หน่วยงานแนะแนวของโรงเรียนปฏิบัติงานเสริมงานวิชาการให้ดีขึ้น จัดให้มีการประเมินผลงานวิชาการโดยส่วนรวมทั้งหมดของโรงเรียน เพื่อหาทางปรับปรุงแก้ไขการเรียนการสอนให้ดีขึ้น จัดให้มีแผนและโครงการนิเทศงานวิชาการในโรงเรียน และจัดให้มีหน่วยบริการสื่อสาร เรียนการสอนชั้นในโรงเรียน.

ข. การบริหารงานบุคลากรในโรงเรียน ปรากฏว่า ทั้งผู้บริหารและอาจารย์ เห็นว่า ผู้บริหารได้ปฏิบัติให้เห็นอยู่ในระดับมาก เรียงตามลำดับในเรื่องต่าง ๆ ดังนี้ จัดสวัสดิการและอำนวยความสะดวกแก่อาจารย์ในค่านต่าง ๆ เช่น บ้านพัก ค่าเช่าบ้าน ค่าเล่าเรียนบุตร ค่ารักษาพยาบาล ส่งเสริมให้มีการพัฒนาบุคลากรในโรงเรียน เช่น ให้ศึกษาต่อหรือเข้ารับการอบรม เมื่อมีโอกาส มอบหมายงานให้บุคลากรแต่ละคนทำได้ เหมาะสมกับความรู้ ความสามารถ จัดสภาพการทำงานให้อาจารย์ได้รับความสะดวก อาทิ ห้องทำงาน โต๊ะทำงาน และอุปกรณ์การทำงานที่เพียงพอ กำหนดขอบข่ายและชี้แจงหน้าที่ ความรับผิดชอบของบุคลากรแต่ละคนให้ทราบและเข้าใจ จัดทำแผนอัตรากำลังบุคลากรได้ สอดคล้องกับความจำเป็นของโรงเรียน พยายามแสวงหาและเสนอขออัตรากำลังให้ครบหมวดวิชาที่ขาดแคลน ให้ความเป็นธรรมในการพิจารณาให้คุณให้โทษแก่บุคลากรในโรงเรียน พิจารณาประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากรในโรงเรียน เพื่อพิจารณาความดีความชอบ อย่างยุติธรรม และจัดให้มีการติดตามผลการปฏิบัติงานของบุคลากรตามที่ได้มอบหมาย

ส่วนที่ผู้บริหารปฏิบัติให้เห็นอยู่ในระดับน้อย คือ จัดให้มีกิจกรรมเพื่อสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างบุคลากรในโรงเรียน

มีข้อที่น่าสนใจ เกิดในการปฏิบัติงานของผู้บริหารค่านี้นี้ คือ ผู้บริหารเห็นว่าได้ปฏิบัติงานให้เห็นในระดับมาก แต่อาจารย์เห็นว่าการปฏิบัติงานค่านี้นี้ อยู่ในระดับน้อย มี 3

เรื่อง คือ การพิจารณาประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากรในโรงเรียน เพื่อพิจารณาความดีความชอบอย่างยุติธรรม จัดให้มีการติดตามผลการปฏิบัติงานของบุคลากรตามที่ได้อบรมหมายและจัดให้มีกิจกรรมเพื่อสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างบุคลากรในโรงเรียน

ค. การบริหารงานธุรการและการเงิน ปรากฏว่า ทั้งผู้บริหารและอาจารย์เห็นว่าผู้บริหารได้ปฏิบัติให้เห็นอยู่ในระดับมาก เรียงตามลำดับในเรื่องต่าง ๆ ดังนี้ ให้มีการจัดทำงานสารบรรณ การเงินและการพัสดุให้มีหลักฐานถูกต้อง เป็นปัจจุบันอยู่เสมอ จัดให้มีเจ้าหน้าที่ธุรการ และการเงิน เพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่บุคลากรที่มาติดต่อขอบริการอย่างคล่องตัว จัดทำระบบสื่อสาร เช่น แจกข่าว คำสั่ง การประชุม กฎและระเบียบที่ใช้ภายในโรงเรียน ให้บุคลากรที่เกี่ยวข้องทราบ จัดสรรงบประมาณให้สอดคล้องกับความจริงเป็นของหน่วยงานต่าง ๆ ของโรงเรียน ให้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักเกณฑ์ในการพิจารณาจัดตั้งงบประมาณของโรงเรียน มีการควบคุมและติดตามผลการใช้งบประมาณ เพื่อให้เป็นไปตามแผนงาน จัดให้มีการดูแลรักษาและซ่อมแซมพัสดุ ครุภัณฑ์ที่ใช้ภายในโรงเรียนให้อยู่ในสภาพที่ใช้การได้ดี สนับสนุนให้มีการจัดหาเงินจากแหล่งอื่นมาช่วยเหลือในการดำเนินงานของโรงเรียน และจัดระบบตรวจสอบขึ้นภายในโรงเรียน เพื่อให้เกิดความถูกต้อง เป็นปัจจุบันอยู่เสมอ

มีข้อนำส่ง เกลื่อนในการปฏิบัติงานของผู้บริหารด้านนี้ คือ ผู้บริหารเห็นว่าได้ปฏิบัติงานให้เห็นในระดับมาก แต่อาจารย์เห็นว่าการปฏิบัติงานด้านนี้อยู่ในระดับน้อย คือ เรื่องการสนับสนุนให้มีการจัดหาเงินจากแหล่งอื่นมาช่วยเหลือในการดำเนินงานของโรงเรียน

ง. การบริหารอาคารสถานที่และบริการ ปรากฏว่า ทั้งผู้บริหารและอาจารย์เห็นว่า ผู้บริหารได้ปฏิบัติให้เห็นอยู่ในระดับมาก เรียงตามลำดับในเรื่องต่าง ๆ ดังนี้ บริหารการใช้อาคาร เรือนและบริเวณให้เกิดประโยชน์ต่อการเรียนการสอน จัดให้มีการควบคุมดูแล รักษาความสะอาดของห้องเรียน อาคาร เรือนและบริเวณโรงเรียน จัดให้มีอาคารและสถานที่สำหรับการเรียนการสอนกลุ่มวิชาพื้นฐานการงานและอาชีพได้เหมาะสมกับรายวิชาที่เปิดสอนและจำนวนนักเรียน จัดให้มีการปลูกต้นไม้ยืนต้น ไม่คอกไม้ประดับและจัดที่นั่งพักผ่อนสำหรับนักเรียนภายในโรงเรียนได้เหมาะสม จัดให้มีการดูแลน้ำดื่ม น้ำใช้ให้

ถูกสุขลักษณะ ทั้งปริมาณและคุณภาพ จักให้มีห้องส้วมและที่ปัสสาวะที่ถูกสุขลักษณะมีปริมาณเพียงพอ มีการวางแผนระยะยาวในการสร้าง บำรุงรักษา ซ่อมแซมอาคารเรียน ห้องเรียนและบริเวณโรงเรียน และจักให้มีคณะกรรมการร่วมวางแผนการใช้อาคารสถานที่และบริเวณได้เหมาะสมกับการสอนรายวิชาต่าง ๆ

มีข้อน่าสังเกตในการปฏิบัติงานของผู้บริหารค่านี้นี้ คือ ผู้บริหารเห็นว่าได้ปฏิบัติงานให้เห็นอยู่ในระดับมาก แต่อาจารย์เห็นว่าการปฏิบัติงานค่านี้อยู่ในระดับน้อย คือ เรื่องการวางแผนระยะยาวในการสร้าง บำรุงรักษา ซ่อมแซมอาคารเรียน ห้องเรียนและบริเวณโรงเรียน

จ. การบริหารกิจการนักเรียน ปรากฏว่า ทั้งผู้บริหารและอาจารย์ เห็นว่า ผู้บริหารได้ปฏิบัติให้เห็นอยู่ในระดับมาก เรียงตามลำดับในเรื่องต่าง ๆ ดังนี้ จักให้มีกิจกรรมชุมนุมต่าง ๆ ตามที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด สนับสนุนและดำเนินการจัดให้มีการแข่งขันกีฬาทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน จัดหาทุนและแนะนำแหล่งทุนการศึกษาให้แก่ นักเรียนที่ขาดแคลน จักให้มีการอบรมคุณธรรมและจริยธรรมแก่นักเรียนเป็นประจำ จักให้มีเจ้าหน้าที่ควบคุมเอาใจใส่ในเรื่องความปลอดภัย วินัยของนักเรียนและการป้องกันเกี่ยวกับ ยาเสพติด มีการจัดทำและเก็บรักษาทะเบียนประวัตินักเรียนทุกคนไว้อย่าง เป็นปัจจุบัน เสมอ จักให้มีการให้ความรู้บริการด้านสุขภาพอนามัยและการปฐมพยาบาลแก่นักเรียน จักให้มีการแสดงนิทรรศการผลงานของนักเรียน เพื่อเปิดโอกาสให้นักเรียนได้แสดงความสามารถ มีการจัดทำแผนงานและโครงการ เกี่ยวกับกิจการนักเรียนไว้วางหน้า สนับสนุนและเปิดโอกาสให้นักเรียนฝึกหัดปกครองและดำเนินกิจกรรมตามแบบประชาธิปไตย และจักให้มีการควบคุมดูแลเกี่ยวกับอาหารของนักเรียนให้ถูกหลักโภชนาการและถูกสุขลักษณะ

ฉ. การสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน ปรากฏว่า ทั้งผู้บริหารและอาจารย์ เห็นว่า ผู้บริหารได้ปฏิบัติให้เห็นอยู่ในระดับมาก เรียงตามลำดับในเรื่องต่าง ๆ ดังนี้ จักให้คณะอาจารย์และนักเรียนได้เข้าร่วมกิจกรรมวันสำคัญเกี่ยวกับ ชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และขนบธรรมเนียมประเพณีท้องถิ่นที่ชุมชนจัดขึ้น ให้ความร่วมมือแก่สมาคมผู้ปกครองและครู

สมาคมศิษย์เก่าหรือสมาคมอื่น ๆ เพื่อประโยชน์แก่การจัดการศึกษาของโรงเรียน ให้ความร่วมมือกับชุมชนโดยให้บริการ ค่านอาคาร สถานที่และวัสดุอุปกรณ์ในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ สนับสนุนและส่งเสริมให้อาจารย์และนักเรียน เข้าร่วมกิจกรรมการพัฒนาชุมชน รู้จักการใช้ทรัพยากรในชุมชน เพื่อประโยชน์ต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียน กระตุ้นและเปิดโอกาสให้บุคคลากรและประชาชนทั่ว ๆ ไป เข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียน

ส่วนที่ผู้บริหารปฏิบัติให้เห็นอยู่ในระดับน้อยมี 2 เรื่อง คือ จัดให้มีการประชาสัมพันธ์ความก้าวหน้าในการจัดการศึกษาของโรงเรียนให้ชุมชนทราบ และเชิญผู้ทรงคุณวุฒิในชุมชน กรรมการการศึกษา กรรมการสมาคมต่าง ๆ มาร่วมปรึกษาหารือ เกี่ยวกับการจัดการศึกษาของโรงเรียน

มีข้อที่น่าสังเกตในการปฏิบัติงานของผู้บริหารค่านนี้ คือ ผู้บริหาร เห็นว่า ได้ปฏิบัติงานให้เห็นในระดับมาก แต่อาจารย์เห็นว่าการปฏิบัติงานค่านนี้อยู่ในระดับน้อย ในเรื่องกระตุ้นและเปิดโอกาสให้บุคคลากรและประชาชนทั่ว ๆ ไป เข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียน

ตอนที่ 3 ผลของการวิเคราะห์ข้อมูล เกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ สรุปได้ดังนี้

ปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและอาจารย์ เห็นว่า มีปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานอยู่ในระดับน้อย เรียงตามลำดับในเรื่องต่าง ๆ ดังนี้ งบประมาณที่จัดให้กับโรงเรียนไม่เพียงพอ กับการต้องการที่จำเป็นของโรงเรียน ปัญหาจากความล่าช้าของหน่วยเหนือภายนอกโรงเรียน วัสดุอุปกรณ์ในการบริหารงานค่านต่าง ๆ มีไม่เพียงพอและไม่ทันสมัย อาคารสถานที่ ห้องฝึกงาน ห้องปฏิบัติการและบริ เวณมีไม่เพียงพอต่อจำนวนนักเรียนและรายวิชาที่เปิดสอน อาจารย์สนใจธุรกิจส่วนตัวอย่างมากกว่าการปฏิบัติงานของโรงเรียน หัวหน้างานต่าง ๆ ไม่มีการติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงาน อาจารย์ในโรงเรียนไม่ให้ความร่วมมือในกิจการต่าง ๆ

ของโรงเรียน ปัญหาเกี่ยวกับการแตกแยกเป็นหมู่ เป็นพวกของกลุ่มอาจารย์ในโรงเรียน เป็นอุปสรรคต่อการปฏิบัติงาน ขาดการประสานงานของฝ่ายหรือหน่วยงานย่อยต่าง ๆ ของโรงเรียน ขาดความสัมพันธ์อันดีกับชุมชน ผู้บริหารไม่ชอบปฏิบัติงานตามแผนงาน แต่ชอบทำงานตามสถานการณ์ ระบบการติดต่อสื่อสารในโรงเรียนไม่มีประสิทธิภาพดีพอ ขาดการกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบของแต่ละฝ่ายหรือแต่ละหน่วยงานย่อยในโรงเรียนไว้ให้ชัดเจน ผู้บริหารโรงเรียนขาดความรู้ ทักษะ และประสบการณ์ในการปฏิบัติงานบริหารโรงเรียน และขาดการมอบอำนาจหน้าที่ในการบริหารงานแต่ละระดับหรือแต่ละหน่วยงานย่อยให้ชัดเจน

มีข้อที่น่าสังเกตเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานของผู้บริหารโรงเรียน คือ ผู้บริหารเห็นว่า มีปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานอยู่ในระดับน้อยที่สุด แต่อาจารย์เห็นว่าปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานอยู่ในระดับน้อย มี 6 เรื่อง คือ ขาดการประสานงานของฝ่ายหรือหน่วยงานย่อยต่าง ๆ ของโรงเรียน ระบบการติดต่อสื่อสารในโรงเรียนไม่มีประสิทธิภาพดีพอ ผู้บริหารไม่ชอบปฏิบัติงานตามแผนงาน แต่ชอบทำงานตามสถานการณ์ ผู้บริหารโรงเรียนขาดความรู้ ทักษะ และประสบการณ์ในการปฏิบัติงานบริหารโรงเรียน ขาดการมอบอำนาจหน้าที่ในการบริหารงานแต่ละระดับหรือแต่ละหน่วยงานย่อยให้ชัดเจน และขาดการกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบของแต่ละฝ่ายหรือแต่ละหน่วยงานย่อยในโรงเรียนไว้ให้ชัดเจน

การอภิปรายผลและขอ เสนอแนะ

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม คำนวณเพศและอายุ จากผลการวิจัย ปรากฏว่า ผู้บริหารโรงเรียนส่วนใหญ่เป็นเพศชายมากกว่าเพศหญิง คือ เพศชายคิดเป็นร้อยละ 77.88 และผู้บริหารโรงเรียนส่วนมากมีอายุอยู่ระหว่าง 41-50 ปี ซึ่งน่าจะ เป็นวัยที่เหมาะสมสำหรับผู้บริหารโรงเรียนขนาดใหญ่ ซึ่งมีครูอาจารย์และนักเรียนเป็นจำนวนมาก เพราะวัยนี้เป็นวัยผู้ใหญ่ที่มีความสุขุมรอบคอบ และมีประสบการณ์ชีวิตค่อนข้างมาก สามารถที่จะปฏิบัติภารกิจให้สำเร็จตามเป้าหมายได้พอดี สำหรับอาจารย์มีอายุระหว่าง 31-40 ปี มีจำนวนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 50.46 เป็นวัยที่ต่องการยึดอาชีพที่ถาวร เป็นส่วนมาก ดังที่ ประพัฒน์ แสงวณิช กล่าวไว้ว่า "อายุ 31-45 ปี เป็นวัยที่ระยะสูงสุดของชีวิต ทำงานการใหญ่โต มีความต่องการยึดอาชีพถาวร และมีบ้านอยู่เป็นหลักฐาน เป็นที่พึ่งพิงแก่ผู้อื่น

หรือชอบให้ความคุ้มครองแก่ผู้น้อย"¹ ถ้าผู้บริหารโรงเรียนรู้จักมอบภารกิจที่สำคัญให้ตามความสามารถ รู้จักดำรงรักษา บำรุงขวัญและให้กำลังใจในการทำงาน อาจารย์เหล่านี้จะเป็นกำลังสำคัญในการปฏิบัติงานโรงเรียนให้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี

ค่านูคิดทางการศึกษา จากผลการวิจัย ปรากฏว่า ทั้งผู้บริหารและอาจารย์ มีวุฒิปริญญาตรีมากที่สุด คือร้อยละ 82.37 บุคคลเหล่านี้จะเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาโรงเรียนให้เจริญก้าวหน้า สำหรับผู้บริหารโรงเรียน มีคุณวุฒิสองกว่าปริญญาตรี ร้อยละ 12.50 ของกลุ่มผู้บริหาร เมื่อเปรียบเทียบกับอดีต ปรากฏว่า มีจำนวนมากกว่า 2 ปีที่ผ่านมา จากผลการวิจัยของมานิต ปัทตะแวง เมื่อ พ.ศ. 2526 ในเขตการศึกษา 6 เช่นเดียวกัน พบว่า ผู้บริหารมีวุฒิสองกว่าปริญญาตรีร้อยละ 8.3 เท่านั้น² ซึ่งเป็นการพัฒนาและยกระดับความรู้ความสามารถของผู้บริหารให้สูงขึ้น นับว่าเป็นสิ่งที่ดี แต่สิ่งที่คุณบริหารควรสนใจและศึกษาเพิ่มขึ้น คือ ศาสตร์ทางการบริหาร ผู้วิจัยเชื่อว่าสิ่งนี้จะสามารถทำให้ผู้บริหารขจัดปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในโรงเรียนได้ และจะเป็นประโยชน์ต่อการบริหารโรงเรียนให้เจริญก้าวหน้ายิ่งขึ้น

ค่านระยะเวลาที่ปฏิบัติงานในตำแหน่งปัจจุบัน จากผลการวิจัย ปรากฏว่า ผู้บริหารโรงเรียนมีระยะเวลาที่ปฏิบัติงานในตำแหน่งปัจจุบันอยู่ในช่วงเวลาระหว่าง 1-5 ปี มีจำนวนมากที่สุด ทั้งนี้อาจจะเนื่องมาจากมีการย้ายสับเปลี่ยนผู้บริหารตามวาระที่ผู้บริหารเกษียณอายุหรือผู้บริหารดำรงตำแหน่งนานเกินไป ซึ่งช่วงเวลาในการดำรงตำแหน่งดังกล่าวนี้ ผู้บริหารจะมีความตั้งใจในการทำงานบริหารให้มีความเจริญก้าวหน้าในโรงเรียนนั้น ๆ ได้เป็นอย่างมาก สำหรับอาจารย์กลุ่มตัวอย่าง มีระยะเวลาที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนนั้นในช่วงเวลา 6-10 ปี มีจำนวนมากที่สุด จึงเป็นที่น่าคิดว่าผู้บริหารโรงเรียนจะต้องปฏิบัติงานกับอาจารย์ ซึ่งอยู่ประจำในโรงเรียนมาก่อนผู้บริหาร ผู้บริหารที่ย้ายมาดำรงตำแหน่งใหม่ในโรงเรียนนั้น ๆ จำเป็นจะต้องศึกษาโครงสร้างทางอำนาจของอาจารย์ที่มีอยู่เดิม เกี่ยวกับอำนาจและมีของ

¹ ประพันธ์ แสงวณิช, วิชาการ, พิมพ์ครั้งที่ 2 (กรุงเทพมหานคร:แพรวพินทยา, 2506), หน้า 300.

² มานิต ปัทตะแวง, "ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูในเขตการศึกษา 6 เกี่ยวกับการบริหารกิจกรรมนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ สังกัดกรมสามัญศึกษา," หน้า 71.

อาจารย์และกลุ่มอาจารย์ในโรงเรียนที่จะมีผลกระหนการบริหารงาน ถ้าผู้บริหารโรงเรียนได้ศึกษา อาจารย์และกลุ่มอาจารย์ เหล่านี้อย่างละเอียดถูกต้อง และมอบหมายหน้าที่ให้เหมาะสมแล้ว ผู้วิจัยเชื่อว่าอาจารย์และกลุ่มอาจารย์ เหล่านี้จะปฏิบัติหน้าที่ให้เป็นประโยชน์ต่อโรงเรียนได้เป็นอย่างมาก

ตอนที่ 2 ข้อมูล เกี่ยวกับการปฏิบัติงานของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ 6 ประการ

ก. การบริหารงานวิชาการ จากผลการวิจัย ปรากฏว่า อยู่ในระดับมาก จึงเป็นที่น่ายินดี ที่ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ในเขตการศึกษา 6 ให้ความสนใจและเอาใจใส่ในการปฏิบัติงานทางการบริหารงานวิชาการมาก ถือว่างานวิชาการ เป็นงานที่มีความสำคัญ และเป็นงานหลักของโรงเรียน จากผลการวิจัยของสมิธและคณะ (Edward W. Smith & Others) ให้ความสำคัญของการบริหารงานวิชาการ ประมาณร้อยละ 40 ซึ่งนับว่าสูงกว่างานบริหารด้านอื่น ๆ ของงานที่ผู้บริหารโรงเรียนจะต้องรับผิดชอบ¹ ดังนั้น การที่ผู้บริหารโรงเรียนมองเห็นความสำคัญของงานวิชาการของโรงเรียน จึงนับว่าเป็นการปฏิบัติงานที่ถูกต้อง และตรงตามภารกิจทางการศึกษาโดยเฉพาะ จากการพิจารณาค่าเฉลี่ยแล้วก็อยู่ในระดับมากที่มีค่าไม่สูงนัก ผู้บริหารโรงเรียนควรจะได้พยายามปฏิบัติงานในค่านี้นี้ให้มากขึ้นอีก ถ้าพิจารณาค่าเฉลี่ยทางฝ่ายอาจารย์แล้ว จะเห็นได้ว่าอาจารย์มองเห็นงานทางค่านี้นี้ของผู้บริหารมีตัวเลขอยู่ในระดับน้อย ที่ควรจะต้องแก้ไข ดังนั้น ผู้บริหารควรจะต้องพิจารณาในการบริหารงานด้านวิชาการแต่ละข้อ เช่น จัดให้มีหน่วยบริการสื่อการเรียนการสอนขึ้นในโรงเรียน ($\bar{X}_2 = 2.19$) จะเห็นได้ว่านวัตกรรมหรือ เทคโนโลยีทางการศึกษาได้เจริญก้าวหน้าไปมากทางโรงเรียนควรจะต้องแสวงหาให้มีขึ้น เพื่อให้บริการแก่อาจารย์ ซึ่งจะส่งผลสะท้อนไปสู่การเรียนการสอนของนักเรียนโดยตรง จัดให้มีการประเมินผลงานวิชาการ โดยส่วนรวมทั้งหมดของโรงเรียน เพื่อหาทางปรับปรุงแก้ไข

¹ Edward W. Smith and Others, The Educator's Encyclopedia (New Jersey : Prentice-Hall Inc., 1961), p.170.

การ เรียนการสอนให้ดีขึ้น ($\bar{x}_2 = 2.35$) เรื่องนี้ แม้ว่าผู้บริหารจะให้ค่าเฉลี่ยระดับไปในทางมาก แต่ก็มีความต่ำ ซึ่งในความคาดหวังของอาจารย์นั้นต้องการเห็นผู้บริหารได้ปฏิบัติงานในเรื่องนี้มากกว่านี้ การจัดให้มีแผนและโครงการนิเทศงานวิชาการในโรงเรียน ($\bar{x}_2 = 2.37$) เป็นเรื่องที่มีความจำเป็นเพื่อให้อาจารย์ได้รับรู้วิธีการใหม่ จะได้ดำเนินการเรียนการสอนให้ถูกต้องตามหลักสูตรและให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพมากขึ้น พิจารณาจากค่าเฉลี่ยของผู้บริหารอยู่ในระดับมาก แต่ก็มีค่าไม่สูงนัก อาจารย์มีความต้องการให้ผู้บริหารได้ปฏิบัติค่านี้นี้ให้มากขึ้น ส่วนเรื่องกระตุ้นและส่งเสริมให้หน่วยแนะแนวของโรงเรียนปฏิบัติงานเสริมงานวิชาการให้ดีขึ้น ($\bar{x}_2 = 2.49$) ในความเห็นของผู้บริหารถือว่าได้ปฏิบัติในค่านี้อยู่ในระดับมาก แต่อาจารย์เห็นว่าการปฏิบัติงานยังอยู่ในระดับน้อย ถ้าผู้บริหารได้ปฏิบัติมากจริง แต่อาจารย์เห็นว่าน้อย ก็อาจจะเป็นเพราะการสื่อสารภายในที่ผู้บริหารจัดให้อาจารย์ได้รับทราบข่าวสารความเคลื่อนไหวในการปฏิบัติงานน้อยไป จึงควรแก้ไขที่ระบบการสื่อสารภายในให้ดีขึ้น

ข. การบริหารงานบุคลากรในโรงเรียน จากผลการวิจัย ปรากฏว่า กลุ่มตัวอย่างประชากรทั้งสองกลุ่ม เห็นว่าปฏิบัติออกมาให้เห็นอยู่ในระดับมาก ทั้งแต่การจัดสวัสดิการและอำนวยความสะดวกแก่อาจารย์ ในค่านบ้านพัก การให้ค่าเช่าบ้าน การให้ค่าเล่าเรียนบุตร และการให้ค่ารักษาพยาบาล ทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะว่า การให้สวัสดิการที่ดีย่อมจะทำให้อาจารย์ปฏิบัติการสอนได้มีประสิทธิภาพมากขึ้น ตลอดทั้งการจัดสภาพการทำงานให้อาจารย์ได้รับความสะดวก เช่น ห้องทำงาน โต๊ะทำงาน และอุปกรณ์การทำงานที่พอ ก็เป็นปัจจัยที่จะทำให้ผู้ทำงานมีความตั้งใจในการทำงานมากขึ้น เป็นการเสริมสร้างแรงจูงใจในการปฏิบัติงาน ดังเช่น บีช (Beach) ได้กล่าวว่า "การบริหารบุคคล เป็นการดำเนินงานต่าง ๆ เกี่ยวกับบุคคล การคัดเลือกบุคคล การให้การศึกษอบรม การกำหนดสิ่งตอบแทนต่าง ๆ การควบคุมการควบคุมอัตราค่าจ้าง การเสริมสร้างแรงจูงใจในการปฏิบัติงาน"¹

¹Dale S. Beach, Personnel : The Management of People at Work, 2d.ed. (New York : The Macmillan Company, 1970), p. 64.

การส่งเสริมให้มีการพัฒนาบุคลากรในโรงเรียน โดยให้ศึกษาต่อ การให้เข้ารับการอบรมบ้าง ก็เป็นการส่งเสริมที่ผู้บริหารโรงเรียนเห็นความสำคัญในค่านี้นี้มาก เพราะบุคคลที่ได้รับการพัฒนาแล้วย่อมจะมีคุณค่าต่อองค์กรหรือหน่วยงาน ดังกล่าวที่ว่า "การให้การศึกษอบรม มีผลโดยตรงต่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์" ¹ จึงเห็นได้ว่าผู้บริหารโรงเรียนมีความเข้าใจในเรื่องการบริหารงานบุคคล เป็นอย่างดี จึงมีการปฏิบัติออกมาให้เห็นในระดับมาก ในขณะที่เกี่ยวกับผู้บริหารก็ปฏิบัติงานออกมาในระดับมาก แต่อาจารย์มองเห็นว่ายังอยู่ในระดับน้อย คือ เรื่องการพิจารณาประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากรในโรงเรียน เพื่อพิจารณาความดี ความชอบอย่างยุติธรรม รวมทั้งการจัดให้มีการติดตามผลการปฏิบัติงานของบุคลากรตามที่ได้อบรมมา ทั้งสองประการนี้เป็นเรื่องที่มีมักจะก่อให้เกิดมีปัญหาคือขึ้นในโรงเรียนได้มาก เพราะผู้บริหารที่มีหลักเกณฑ์ในการประเมินผลงานเพื่อพิจารณาความดีความชอบอย่างยุติธรรมแล้ว ย่อมจะลดปัญหาความแตกแยกในหมู่อาจารย์ในโรงเรียนและอาจารย์ที่ตั้งใจทำงานย่อมจะไม่เสียกำลังใจต่องานที่ตนเองได้รับมอบหมายให้กระทำ เป็นการให้ขวัญและแรงจูงใจในการทำงานได้เป็นอย่างดี สิ่งที่ผู้บริหารโรงเรียนควรจะต้องคำนึงการปฏิบัติให้มากขึ้นกว่านี้ คือ เรื่องการจัดให้มีกิจกรรม เพื่อสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างบุคลากรในโรงเรียน เพราะผลการวิจัยปรากฏว่า ทั้งสองกลุ่มเห็นว่า ปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X}_2 = 2.46$) ผู้บริหารเห็นว่า ตนเองก็ปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}_1 = 2.81$) แต่อาจารย์เห็นว่าอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X}_2 = 2.35$) เรื่องนี้มีความสำคัญมากในด้านการสร้างมนุษยสัมพันธ์อันดีภายในโรงเรียน ถ้าอาจารย์ในโรงเรียนมีกิจกรรมเพื่อสร้างความสัมพันธ์อันดีและมีความเข้าใจกันดีแล้ว ก็จะเป็นการสร้างสามัคคี ที่จะดำเนินกำลังในการทำงานทุก ๆ ด้านให้กับโรงเรียนได้เป็นอย่างดี โรงเรียนก็จะพัฒนาและก้าวหน้ามากยิ่งขึ้น การที่อาจารย์มองเห็นเรื่องนี้อยู่ในระดับน้อย อาจจะเนื่องมาจากอาจารย์บางส่วนในโรงเรียนไม่มีโอกาสได้มาร่วมกิจกรรม ค่านี้นี้มากนัก ทั้ง ๆ ที่ผู้บริหารมองเห็นว่าอยู่ในระดับมาก ดังนั้นผู้บริหารจึงควรขอความคิดเห็น

¹บุญมี เพรชอก, "การศึกษากับการพัฒนาเศรษฐกิจ," เศรษฐศาสตร์, หน้า 33.

เห็นในการจัดกิจกรรมประเภทนี้จากอาจารย์ทุก ๆ คน เพื่อให้เกิดความร่วมมือกันและจะได้มีกิจกรรมร่วมกันมากยิ่งขึ้น

ค. การบริหารงานธุรการและการเงิน จากผลการวิจัย ปรากฏว่า กลุ่มประชากรทั้งสองกลุ่มเห็นว่าปฏิบัติออกมาให้เห็นอยู่ในระดับมาก ทุกเรื่องนับตั้งแต่การจัดทำงานสารบรรณ การเงิน การพัสดุ การอ่านveyความสะดวกแก่ผู้มาติดต่อก การจัดทำหลักฐานให้ถูกต้องและเป็นปัจจุบัน การจัดทำระบบสื่อสารเพื่อให้นักลากรภายในโรงเรียนได้รับทราบ การจัดสรรงบประมาณให้สอดคล้องกับความจำเป็นของโรงเรียน การให้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักเกณฑ์ในการจัดตั้งงบประมาณของโรงเรียน ตลอดจนการควบคุมและติดตามการใช้งบประมาณให้เป็นไปตามแผนงานที่ใดกำหนดไว้ นับได้ว่าผู้บริหารได้ปฏิบัติงานด้านนี้ได้อย่างดี ทั้งนี้เพราะผู้บริหารมีความเข้าใจและมีประสบการณ์ผ่านงานเหล่านี้เป็นอย่างดีมาแล้ว เพราะการปฏิบัติงานเกี่ยวกับงานสารบรรณ การเงิน และการพัสดุ จะต้องเป็นไปตามระเบียบของทางราชการอย่างเคร่งครัด ผู้บริหารจึงให้ความสนใจงานด้านนี้เป็นอย่างดี ถือว่าเป็นการบริหารที่ผิดพลาดไม่ได้ โดยเฉพาะเรื่องการเงินทั้งส่วนที่ได้รับจากงบประมาณแผ่นดิน และส่วนที่ได้รับจากเงินบำรุงการศึกษา เพื่อให้เงินบำรุงการศึกษาดังกล่าวเกิดประโยชน์แก่นักเรียนให้มากที่สุด ในเรื่องการดูแลและซ่อมแซมพัสดุ ครุภัณฑ์ ที่ใช้ภายในโรงเรียนและการจัดระบบตรวจสอบขึ้นภายในโรงเรียน เพื่อให้เกิดความถูกต้อง เป็นปัจจุบันอยู่เสมอ พิจารณาจากค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับมาก แต่ก็มีค่าต่ำ แสดงว่าผู้บริหารให้ความสนใจทั้งสองเรื่องดังกล่าวมากก็จริงอยู่ แต่อาจารย์ในโรงเรียนไม่ค่อยได้รับทราบมากนัก จึงเป็นเรื่องที่ผู้บริหารควรจะได้แจ้งข่าวเรื่องดังกล่าวให้ทราบมากกว่านี้ เพื่ออาจารย์ผู้เกี่ยวข้องจะได้ช่วยกันดูแลและรักษา ให้มีพัสดุ ครุภัณฑ์ที่อยู่ในสภาพที่ใช้การได้ดีและใช้ได้นานที่สุด การตรวจสอบภายในโรงเรียนที่มีความถูกต้องจะเป็นเครื่องวัดภายในว่าเจ้าหน้าที่ธุรการและการเงินได้ปฏิบัติหน้าที่อย่างถูกต้องเพียงใด หากผิดพลาดก็จะได้ดำเนินการแก้ไขให้ถูกต้อง มีข้อที่น่าสังเกตคือ เรื่องการจัดหาเงินจากแหล่งอื่นมาช่วยเหลือในการดำเนินงานของโรงเรียน เรื่องนี้ผู้บริหารได้ปฏิบัติออกมาให้เห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}_1 = 2.93$) แต่อาจารย์เห็นว่าอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X}_2 = 2.50$) ทั้งนี้เพราะผู้บริหารมักจะทำเนิการจัดหาเองหรือให้คณะกรรมการบริหารโรงเรียนช่วยหาให้

เท่านั้น โดยอาจารย์ไม่ได้มีโอกาสให้ความช่วยเหลือ หรือไม่มีการแต่งตั้งอาจารย์ กังนั้น
ผู้บริหารจึงควรแสดงออกให้มาก โดยการแต่งตั้งอาจารย์ในโรงเรียนให้เป็นกรรมการจัดหา
และประชาสัมพันธ์ในเรื่องการจัดหาเงินจากแหล่งอื่นมาช่วยเหลือในการดำเนินงานของ
โรงเรียนให้ที่ประชุมได้รับทราบมากขึ้น

ง. การบริหารอาคารสถานที่และบริการ จากผลการวิจัย ปรากฏว่า กลุ่ม
ประชากรตัวอย่างทั้งสองกลุ่มเห็นว่า ผู้บริหารได้ปฏิบัติงานด้านนี้ออกมาให้เห็นอยู่ในระดับมาก
นับตั้งแต่การใช้อาคาร เรียนและบริเวณโรงเรียนให้เกิดประโยชน์ต่อการเรียนการสอน การ
ควบคุมดูแลรักษาความสะอาดของห้องเรียน อาคารเรียนและบริเวณโรงเรียน การจัดหาอาคาร
สถานที่สำหรับการเรียนการสอนกลุ่มวิชาพื้นฐานการงานและอาชีพ รวมทั้งการปลูกต้นไม้ยืนต้น
ไม้ดอก ไม้ประดับ และการจัดที่นั่งพักผ่อนภายในบริเวณโรงเรียน นับว่าเป็นงานที่ผู้บริหารให้
ความสนใจมาก เพราะอาคารสถานที่และบริเวณโรงเรียน เป็นสิ่งที่มองเห็นได้ง่ายแก่ผู้ที่เข้า
ไปในโรงเรียน เป็นสิ่งที่เชิดชูสถาบัน จึงนับได้ว่าผู้บริหารได้มองสภาพการณ์อาคารสถานที่
และบริเวณโรงเรียนว่ามีความสำคัญจึงได้ปฏิบัติภารกิจในค่านี้อยู่ในระดับมาก และถือว่าการ
บริหารอาคารสถานที่และบริเวณโรงเรียน เป็นหน้าที่ของผู้บริหารโรงเรียนโดยเฉพาะ
ดังคำกล่าวที่ว่า "การบริหารอาคารสถานที่และบริเวณโรงเรียนเป็นหน้าที่ของผู้บริหาร
โรงเรียนจะต้องเอาใจใส่ดูแลรักษาและซ่อมแซมอาคารสถานที่ของโรงเรียน"¹ นอกจากนี้
ผู้บริหารโรงเรียนได้ดำเนินการเกี่ยวกับอาคารสถานที่และบริเวณโรงเรียนตรงตามหลักการ
บริหารอาคารสถานที่ของพนัส หันนาคินทร์ ที่กล่าวไว้ว่า "การบริหารอาคารสถานที่ คือ
1. การบำรุงรักษาให้มีสภาพที่อยู่เสมอ ใดแก่ ซ่อมแซม ทดตรวจตรา คุแล รักษาความสะอาด
2. การใช้ประโยชน์ให้คุ้มค่า คือ การใช้ห้องต่าง ๆ และอาคารที่มีอยู่อย่างเต็มที่คุ้มค่าการ
ลงทุน และ 3. การตกแต่งบริเวณให้สวยงามกลมกลืนกับธรรมชาติ เป็นการจัดสิ่งแวดล้อม
อย่างมีศิลปะและควยการวางแผนอย่างรอบคอบ"² จึงเป็นสิ่งที่น่ายินดีที่ผู้บริหารได้ปฏิบัติงาน

¹ พงษ์ บุญจิตราคุลย์, หลักการบริหารการศึกษา, หน้า 37.

² พนัส หันนาคินทร์, หลักการบริหารโรงเรียน, หน้า 247.

ค่านี้ได้เป็นอย่างดี แต่เมื่อพิจารณาเกี่ยวกับการวางแผนระยะยาวในการสร้างอาคารเรียน และบริเวณโรงเรียน รวมทั้งการจัดให้มีคณะกรรมการร่วมวางแผนในการใช้อาคารสถานที่ และบริเวณโรงเรียนแล้ว มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากก็จริง แต่ก็ยังมีค่าต่ำ โดยเฉพาะการวางแผนระยะยาวในการสร้างอาคารเรียน การซ่อมแซมอาคารเรียน ห้องเรียนและบริเวณโรงเรียน ผู้บริหารเห็นว่าปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}_1 = 2.86$) แต่อาจารย์เห็นว่าอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X}_2 = 2.49$) แสดงให้เห็นว่า ผู้บริหารจะต้องปฏิบัติงานค่านี้นี้ให้มากขึ้น โดยจัดให้มีเป็นรูปคณะกรรมการพิจารณาการใช้อาคารสถานที่และบริเวณโรงเรียน ตลอดจนร่วมพิจารณาในการวางแผนระยะยาวในการสร้างอาคารเรียนและจัดบริเวณโรงเรียน แทนที่จะให้บุคคลเพียงคนเดียวหรือกลุ่มเดียวดำเนินการแทนผู้บริหารในเรื่องนี้ เท่านั้น

จ. การบริหารกิจการนักเรียน จากผลการวิจัย ปรากฏว่า กลุ่มประชากรตัวอย่างทั้งสองกลุ่มเห็นว่า ผู้บริหารได้ปฏิบัติงานในค่านี้อยู่ในระดับมาก คือผู้บริหารเห็นว่าได้ปฏิบัติอยู่ในระดับมาก และอาจารย์ก็เห็นว่าอยู่ในระดับมากเช่นเดียวกัน นับว่าเป็นการตอบสนองต่อหลักสูตรปัจจุบันที่ประสงค์จะให้นักเรียนได้พยายามมีกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในการเรียนการสอนและปฏิบัติได้จริง ตามเจตนาของหลักสูตร ผู้บริหารจึงได้จัดให้มีกิจกรรมชุมนุมต่าง ๆ ตามที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนดไว้ เป็นอย่างมาก และดำเนินการจัดให้มีการแข่งขันกีฬาทั้งภายในและภายนอกโรงเรียนมากเช่นเดียวกัน ทั้งนี้แสดงให้เห็นว่าผู้บริหารเอาใจใส่และสนใจในกิจการนักเรียนมากขึ้น เพื่อช่วยให้นักเรียนแต่ละคนได้รับความรู้จากประสบการณ์ในโรงเรียนให้มากที่สุด นอกจากนี้ การบริหารกิจการนักเรียนที่ผู้บริหารได้ปฏิบัติอยู่ในระดับมากอีกหลายประการ ได้แก่ การจัดหาทุนการศึกษาให้แก่เด็กเรียนที่ขาดแคลน เพื่ออนุเคราะห์ให้นักเรียนที่เรียนดีแต่ขาดทุนทรัพย์ได้เรียนให้สำเร็จ และช่วยเหลือนักเรียนที่ขาดแคลนให้ได้รับปัจจัยสงเคราะห์ต่อการศึกษาให้เรียนสำเร็จดูว่างไปได้โดยตลอด ในด้านความประพฤติและระเบียบวินัยของนักเรียน ผู้บริหารก็ได้จัดให้มีการกวาดขันเอาใจใส่เป็นอย่างมาก และเรื่องสำคัญอีกประการหนึ่ง คือ ผู้บริหารสนใจในการป้องกันยาเสพติดที่จะระบาดเข้ามาสู่นักเรียน เพราะถือว่าเป็นการป้องกันภัยที่เป็นอันตรายอย่างยิ่งแก่เยาวชนของชาติโดยตรง ในด้านสุขภาพอนามัยของนักเรียนตลอดทั้งการปฐมพยาบาลให้แก่เด็กเรียนนั้น

นับได้ว่า ผู้บริหารได้ปฏิบัติเป็นอย่างมากทุกโรงเรียน เป็นการส่งเสริมและรักษาสุขภาพเบื้องต้นให้นักเรียน สิ่งซึ่งผู้บริหารได้ดำเนินการอยู่ในระดับมาก ทั้งผู้บริหารและอาจารย์ก็เห็นว่าอยู่ในระดับมาก คือ การจัดแสดงนิทรรศการผลงานของนักเรียน นับว่าเป็นการส่งเสริมและเปิดโอกาสให้นักเรียนแสดงความสามารถและได้แสดงผลงานของตนเอง ทำให้อาจารย์และนักเรียนได้สนใจการเรียนการสอนและการติดตามผลงาน เพื่อเผยแพร่ชื่อเสียงและความสามารถของนักเรียนด้วย ในด้านการศึกษาฝึกหัดปกครอง และดำเนินกิจกรรมตามแบบประชาธิปไตย นับว่าเป็นการที่ดีที่ผู้บริหารได้สนับสนุนและปฏิบัติในเกณฑ์มาก แต่ผู้บริหารบางโรงเรียนก็ยังไม่สนับสนุนมากเท่าที่ควร หรือยังไม่ดำเนินการในเรื่องดังกล่าวนี้เลย ทั้งนี้เนื่องจากสาเหตุที่รัฐบาลได้ประกาศให้จัดการจัดกิจกรรมในสถานศึกษา "หลังวันที่ 6 ตุลาคม 2519 ตามคำสั่งของคณะปฏิรูปการปกครองที่ 42/2519 ต่อมาในปี พ.ศ. 2520 กระทรวงศึกษาธิการจึงได้วางระเบียบว่าควรวางกิจกรรมในสถานศึกษา โดยประกาศให้ใช้คู่มือการจัดกิจกรรมนักเรียนชั้นประถมศึกษาและมัธยมศึกษา พุทธศักราช 2520 เพื่อใช้เป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมนักเรียน" ¹ โดยที่กิจกรรมประเภทส่งเสริมตามแบบประชาธิปไตยให้นักเรียนได้ฝึกหัดปกครองตนเองจะต้องได้รับความเอาใจใส่จากผู้บริหารโรงเรียนอย่างใกล้ชิด นอกจากนี้ในเรื่องการจัดทำแผนงานและโครงการ เกี่ยวกับกิจกรรมนักเรียนไว้ล่วงหน้านั้น ได้ดำเนินการไว้อยู่ในระดับมาก เป็นการเตรียมที่จะดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ จึงเห็นได้ว่าผู้บริหารให้ความเอาใจใส่ในเรื่องกิจการนักเรียนเป็นอย่างมาก ดังกล่าวไว้ว่า "การบริหารกิจการนักเรียน ก็คือการบริหารและนิเทศบรรดากิจการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับนักเรียนในส่วนที่ไม่เกี่ยวกับการสอนในห้องเรียน" ² เมื่อพิจารณาจากผู้บริหารและอาจารย์ เห็นว่า ผู้บริหารได้ปฏิบัติงานให้เห็นอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยรวม = 2.84 ซึ่งมากกว่าค่าเฉลี่ยรวมของการบริหารงานวิชาการ - มีค่าเฉลี่ยรวม = 2.66 แสดงให้เห็นว่า ผู้บริหารเอาใจใส่และปฏิบัติงานด้าน

1 یمانิต ปัตตะแวง, "ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูในเขตการศึกษา 6 เกี่ยวกับการบริหารกิจการนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ สังกัดกรมสามัญศึกษา," (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชาบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2526), หน้า 15.

² ัญญา สาทร, หลักบริหารการศึกษา, หน้า 185.

บริหารกิจการนักเรียนมากกว่าการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน ซึ่งเป็นงานหลักของสถานศึกษา จึงน่าเป็นห่วงในค่านคุณภาพทางการเรียนการสอนของนักเรียนจะค่อยลง เพราะสนใจด้านกิจกรรมมาก จึงควรที่ผู้บริหารโรงเรียนจะต้องหาโอกาสชี้แจงวัตถุประสงค์ในการดำเนินการจัดงานบริหารกิจการนักเรียน เพื่ออาจารย์และนักเรียนเข้าใจว่า กิจการนักเรียนซึ่งมีกิจกรรมต่าง ๆ แทรกอยู่นั้นเป็นส่วนหนึ่งของการเรียนการสอน ซึ่งจะต้องดำเนินการควบคู่ไปพร้อมกับงานวิชาการด้วย

จ. การสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน จากผลการวิจัย ปรากฏว่า กลุ่มประชากรตัวอย่างทั้งสองกลุ่ม เห็นว่า ผู้บริหารปฏิบัติงานอยู่ในระดับมาก นับตั้งแต่การจัดให้อาจารย์และนักเรียนได้เข้าร่วมกิจกรรมวันสำคัญเกี่ยวกับชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และขนบธรรมเนียมประเพณีท้องถิ่นที่ชุมชนจัดขึ้น การให้ความร่วมมือแก่สมาคมผู้ปกครองและครู สมาคมศิษย์เก่า สมาคมอื่น ๆ เพื่อประโยชน์แก่การจัดการศึกษาของโรงเรียน การให้ความร่วมมือกับชุมชนโดยให้บริการด้านอาคารสถานที่และวัสดุอุปกรณ์ในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ และสนับสนุนให้อาจารย์ตลอดทั้งนิตเรียนเข้าร่วมกิจกรรมการพัฒนาชุมชน ในเรื่องดังกล่าวนี้ นับได้ว่าผู้บริหารปฏิบัติงานได้ในระดับมาก เป็นการสร้างความสัมพันธ์อันดีกับชุมชน นับว่าเป็นผลดีอย่างยิ่งแก่โรงเรียนและผู้บริหารที่สามารถประสานกับชุมชนได้ ซึ่งชุมชนมีส่วนช่วยในการจัดการศึกษาของโรงเรียนได้เป็นอย่างมาก นับตั้งแต่การให้ความช่วยเหลือด้านต่างๆ ที่โรงเรียนต้องการ มักจะได้รับความร่วมมือจากชุมชนนั้น ๆ เป็นอย่างดี เข้าหลักการที่ว่า ผู้บริหารรู้จักใช้ทรัพยากรในชุมชนเพื่อประโยชน์ต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนนั่นเอง ในขณะที่เดียวกันผู้บริหารก็จะตระหนักและเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองและประชาชนทั่ว ๆ ไป เข้าร่วมกิจกรรมของโรงเรียนด้วย ซึ่งปรากฏว่า เรื่องนี้ผู้บริหารได้ปฏิบัติอยู่ในระดับมากเช่นเดียวกัน แต่มีค่าต่ำอยู่ในความเห็นของอาจารย์เห็นว่ายังอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X}_2 = 2.43$) จึงมีข้อคิดเห็นว่า ผู้บริหารดำเนินการปฏิบัติงานในด้านนี้โดยไม่ได้สื่อสารให้อาจารย์ทราบ นอกจากนี้ ปรากฏว่า การจัดให้มีการประชาสัมพันธ์ความก้าวหน้าในการจัดการศึกษาของโรงเรียนให้ชุมชนทราบ อยู่ในระดับน้อย และเรื่องการจัดตั้งชมรมหรือชุมนุม การจัดการศึกษา กรรมการสมาคมต่าง ๆ มาร่วมปรึกษาหารือ เกี่ยวกับการจัดการศึกษาของโรงเรียน

ก็อยู่ในระดับน้อยเช่นเดียวกัน จึงเป็นเรื่องที่ผู้บริหารจะต้องสนใจให้มากกว่านี้ โดยการจับ
 ป้ายประกาศติดไว้ที่คานหน้าโรงเรียน หรือการออกวารสารของโรงเรียนหรือการออกเสียง
 ตามสาย หรือการเผยแพร่ด้วยการประชาสัมพันธ์ด้วยวิธีต่าง ๆ เมื่อมีโอกาส นอกจากนี้
 การเชิญผู้ทรงคุณวุฒิ หรือกรรมการสมาคมต่าง ๆ การเชิญผู้ปกครองนักเรียนมาร่วมประชุม
 ก็จะเป็นผลดีแก่โรงเรียนถึง 3 ประการ คือ ประการหนึ่งเป็นการให้เกิดเกียรติในตัวผู้รับเชิญ
 ซึ่งเป็นการยกย่องและยอมรับนับถือในตัวบุคคลนั้น ประการที่สองเป็นการประชาสัมพันธ์
 เกี่ยวกับกิจการต่าง ๆ ของโรงเรียนให้รับทราบ และประการสุดท้ายทางโรงเรียนหรือ
 ผู้บริหารยอมจะไถ่ในสิ่งที่โรงเรียนต้องการและขอร้อง เพื่อนำมาจัดการศึกษาของโรงเรียน
 ท่อไป ดังนั้น ผู้บริหารจะต้องปฏิบัติภารกิจนี้ให้มากขึ้นกว่านี้ จะแยกตัวออกจากชุมชนไม่ได้
 เลย ดังคำกล่าวที่ว่า "โรงเรียนมีข้อผูกพันทางกฎหมาย ศีลธรรมและความรับผิดชอบร่วมกับ
 ชุมชน ประชาชนมีส่วนเป็นเจ้าของและอุปถัมภ์โรงเรียน ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนและ
 ชุมชน จึงจำเป็นต้องเป็นกระบวนการสองทาง คือ โรงเรียนต้องมีส่วนร่วมพัฒนาชุมชน
 ให้ข่าวสารกับชุมชน และชุมชนต้องมีส่วนร่วมพัฒนาสนับสนุนโรงเรียนด้วยในเวลาเดียวกัน"¹

ศูนย์วิทยทรัพยากร
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตอนที่ 3 ปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานของผู้บริหาร โรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่

จากผลการวิจัย ปรากฏว่า ผู้บริหารมีความคิดเห็น เกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานอยู่ในระดับน้อย และอาจารย์มีความคิดเห็นในเรื่องปัญหาและอุปสรรคอยู่ในระดับน้อยเช่นเดียวกัน แต่เมื่อพิจารณาปัญหาและอุปสรรคเป็นเฉพาะ เรื่องแล้ว พบว่า เรื่องงบประมาณที่จัดให้กับโรงเรียนไม่เพียงพอกับความต่องการที่จำเป็นของโรงเรียน มีค่าเฉลี่ยรวมทั้งผู้บริหารและอาจารย์อยู่ในระดับน้อยก็จริงอยู่ แต่มีค่าสูง คือค่าเฉลี่ยรวม = 2.46 แสดงให้เห็นว่า ในระบบการบริหารงานนั้น ปัจจัยที่จำเป็นอย่างยิ่งในการบริหาร ที่ผู้บริหารต้องใช้ดำเนินการปฏิบัติงานก็คือ เงินหรืองบประมาณ ผู้บริหารจะมีความสามารถในการบริหารสูงเพียงใดก็ตามจะต้องมีปัจจัยการบริหารทั้ง 4 ประการ คือ คน เงิน วัสดุสิ่งของและวิธีการปฏิบัติงาน เป็นอุปกรณ์ในการดำเนินงานจึงจะทำให้งานนั้นบรรลุวัตถุประสงค์ จะขาดปัจจัยสิ่งใดสิ่งหนึ่งย่อมทำให้งานที่ปฏิบัตินั้นบรรลุวัตถุประสงค์ที่คิดได้ยาก จึงเป็นความต่องการของทั้งผู้บริหารและอาจารย์เป็นอย่างมาก เพื่อให้ได้เงินหรืองบประมาณมาดำเนินงานและพัฒนาโรงเรียน ในเรื่องนี้วิธีการที่จะได้เงินมา นอกจากงบประมาณแผ่นดิน เงินบำรุงการศึกษาแล้ว อาจจะทำเงินจากแหล่งอื่นมาช่วยเหลือ อาทิ เงินจากผู้มีจิตศรัทธาบริจาคให้กับโรงเรียน เงินจากการจัดงานของโรงเรียน เงินจากสมาคมต่าง ๆ และเงินจากผลประโยชน์ที่โรงเรียนจัดขึ้น เป็นต้น ปัญหาเรื่องงบประมาณจึงเป็นความต่องการที่มีแนวโน้มไปในทางที่มีค่าสูง ปัญหาและอุปสรรค เกี่ยวกับการปฏิบัติงานด้านอื่น ๆ ได้แก่ ปัญหาจากความล่าช้าของหน่วยเหนือภายนอกโรงเรียน ปัญหาเรื่องนี้เป็นสิ่งที่ผู้บริหารของหน่วยเหนือควรจะได้ดำเนินการแก้ไขและช่วยเหลือ ในเรื่องวัสดุอุปกรณ์ในการบริหารงานด้านต่าง ๆ มิใช่เพียงพอและไม่ทันสมัย ผลการวิจัยนี้ตรงกับข้อค้นพบของมานิต ปัตตะแวว ซึ่งได้ศึกษาเกี่ยวกับการบริหารกิจกรรมนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ สังเกตการณ์สามัญศึกษา ในเขตการศึกษา 6 พบว่า ในโรงเรียนดังกล่าว ยังขาดสื่อการเรียนและคู่มือ เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมนักเรียน เช่นเดียวกัน ส่วนปัญหาในค่านอาคารสถานที่ ห้องฝึกงาน ห้องปฏิบัติการและบริเวณมิใช่เพียงพอต่อจำนวนนักเรียนและรายวิชาที่เปิดสอน ซึ่งเป็นปัญหาต่องการปฏิบัติงานเช่นเดียวกัน แต่โรงเรียนขนาดใหญ่มักจะมีเปิดทำการสอนมานานแล้ว ดังนั้นปัญหาด้านนี้ผู้บริหารจึงดำเนินการแก้ไขได้

เป็นอย่างดี จึงมีปัญหายุ่งยากในระดับน้อย จึงเป็นที่น่ายินดีเป็นอย่างมาก ส่วนที่เกี่ยวข้องกับอาจารย์ที่ทำงานในโรงเรียนว่ามีปัญหาอย่างไรบ้างนั้น จากผลการวิจัย พบว่า อยู่ในระดับน้อยเช่นเดียวกัน ได้แก่ อาจารย์สนใจธุรกิจส่วนตัวมากกว่าการปฏิบัติงานของโรงเรียน หัวหน้างานต่าง ๆ ไม่มีการติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงาน อาจารย์ในโรงเรียนไม่ให้ความร่วมมือในกิจการต่าง ๆ ของโรงเรียน และปัญหาเกี่ยวกับการแตกแยกเป็นหมู่ เป็นพวกของกลุ่มอาจารย์ในโรงเรียนเป็นอุปสรรคต่อการปฏิบัติงาน ปรากฏว่า กลุ่มผู้บริหารมองเห็นปัญหาเหล่านี้อยู่ในระดับน้อย แสดงให้เห็นว่า ผู้บริหารมีเจตนาที่ดีและมีความคาดหวังต่ออาจารย์ในทางที่ดี จึงมองเห็นปัญหาเหล่านี้อยู่ในระดับน้อย ทั้งที่อาจารย์มองเห็นว่ามีปัญหามากกว่า ดังนั้นควรที่ผู้บริหารและผู้บริหารระดับสูงเอาใจใส่และใกล้ชิดกับอาจารย์ให้มากขึ้น เพื่อให้เกิดมนุษยสัมพันธ์และความพึงพอใจแก่อาจารย์ในการทำงานให้มากขึ้น

จากผลการวิจัยที่มีความคิดเห็นแตกต่างกันในระดับความคิดเห็นในปัญหาต่าง ๆ ที่ผู้บริหารเห็นว่าอยู่ในระดับน้อยที่สุด แต่อาจารย์เห็นว่าอยู่ในระดับน้อย จึงเป็นข้อสังเกตที่ควรพิจารณา ได้แก่ ปัญหาในด้านขาดการประสานงานของฝ่ายหรือหน่วยงานย่อยของโรงเรียน ระบบการติดต่อสื่อสารในโรงเรียนไม่มีประสิทธิภาพดีพอ ผู้บริหารไม่ชอบปฏิบัติงานตามแผนงาน แต่ชอบทำงานตามสถานการณ์ ผู้บริหารขาดความรู้ ทักษะและประสบการณ์ในการปฏิบัติงานบริหารโรงเรียน และขาดการมอบอำนาจหน้าที่ในการบริหารแต่ละระดับ ตลอดจนขาดการกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบของแต่ละฝ่ายในโรงเรียน ปัญหาเหล่านี้ ผู้บริหารได้มองเห็นว่าตนเองดำเนินการปฏิบัติไปมากแล้ว จึงคิดว่าเป็นปัญหาน้อยที่สุด ในขณะที่เกี่ยวข้องกับอาจารย์เห็นว่าผู้บริหารได้ปฏิบัติภารกิจที่มีปัญหาย่อยในระดับน้อย มีค่าเฉลี่ยที่ปรากฏในทางแตกต่างที่มีตัวเลขสูงกว่า ดังนั้น ความคาดหวังหรือความต้องการของอาจารย์ที่เห็นปัญหาและอุปสรรคดังกล่าวจึงยังคงมีมาก ซึ่งผู้บริหารเองน่าจะลองมาพิจารณา เพื่อหาวิธีที่จะปรับปรุงแก้ไขให้ดีขึ้นต่อไป

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในอนาคต

การวิจัยครั้งนี้ ทำเนิการวิจัย เฉพาะการปฏิบัติงานของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ ในเขตการศึกษา 6 โดยใช้แบบสอบถามความคิดเห็นของผู้บริหารและอาจารย์ สำหรับการวิจัยอื่น ๆ ที่น่าสนใจและควรทำการวิจัยต่อไป คือ

1. ความคิดเห็นของผู้บริหารและอาจารย์เกี่ยวกับการปฏิบัติงานของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ สังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตการศึกษาอื่น ๆ เพื่อหาทางเปรียบเทียบกับกรปฏิบัติงานของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ ในเขตการศึกษา 6
2. ความคิดเห็นของผู้ปกครองนักเรียนหรือชุมชน เกี่ยวกับการปฏิบัติงานของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา
3. ศึกษาวิจัยการปฏิบัติงานของผู้บริหารโรงเรียนราษฎร์ ระดับมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชน เพื่อจะไ้ทราบว่า มีความแตกต่างว่าปฏิบัติงานอย่างไรบ้าง
4. ศึกษาวิจัยการปฏิบัติงานของผู้บริหารหน่วยงานในระดัอื่น คือ ระดับประถมศึกษา หรือระดับอุดมศึกษา เพื่อจะไ้ทราบความแตกต่างกันในการปฏิบัติงาน

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย